

בלבבי משכן אבנה

כמעט כל החומר המופיע בעלון זה חדש

בקרוב עלון מיוחד לקורונה

י"ג עיקרים

ויסודות האמונה לרמב"ם

תלמיד חכם כל דיבוריו דברי תורה

מי שהדברים הללו נתפסים אצלו בחוש, כל דיבוריו אינם אלא דיבורי תורה. ידועה דרשת חז"ל עה"פ "ועלהו לא יבול", ש"אפילו שיחתם של תלמידי חכמים צריכה תלמוד". ביאור הדבר מדוע שיחתם של ת"ח צריכה תלמוד, מחמת שהם מכירים שלשון בני אדם שלהם הוא תורה, "דיברה תורה - בלשון בני אדם". אבל מי שהוא לא בבחינת ת"ח, שהוא לומד דף היומי, עתה הוא לומד תורה. אבל שהוא מדבר בעסקיו, עתה הוא מדבר בעניינים אחרים. והרי שהתורה לא התלבשה אצלו בלשון בני אדם.

לעומת כך, תלמיד חכם, שיחתו צריכה תלמוד מחמת שדיבורו הוא ממקום שהתורה התלבשה בלשון בני אדם, וכאשר הוא מדבר, הוא מכיר שהתורה התלבשה בדיבורו, וכל דיבורו אינו אלא הלבשה של תורה. והרי שהתורה יכולה להתלבש ב"אבימלך", ב"פרעה", וגם במילה "בורסה", אין הבדל גדול.

אמנם, התורה מתלבשת ומתגלה שם רק אצל מי שמכיר שהיא מולבשת שם. אבל על דרך כלל, מי שהוא לא ת"ח, הוא לא מכיר שהתורה מתלבשת שם. הוא תופס שעל התורה נאמר שמונחת בקרן זוית, וכל הרוצה ליטול יבא ויטול, אבל לא שהיא מתגלה

ומתלבשת בכל דבר.

מי שהכרתו היא הכרת הנפש, שהתורה מתלבשת בכל דבר, כל דיבוריו אינם אלא דברי תורה. ואין עסקו אלא בדברי תורה, ובדברי חכמה, בבחינת "שיחתם של ת"ח צריכה תלמוד". זוהי ההגדרה של שהתורה התלבשה בכל דבר.

כל הבריאה היא גילוי של התורה

יסוד זה הינו ברור, ונבארו בקצרה. נאמר בזה"ק "אסתכל באורייתא וברא עלמא", שהקב"ה אסתכל בתורה וברא את העולם. והרי שמה שאין "באורייתא" [בתורה], אין ב"עלמא" [בעולם], ולכן לא יתכן שישנו מקום שפנוי מהתורה. ומה שנראה לבני אדם שהתורה מונחת בקרן זוית, וה"ברא עלמא" הוא במקום אחרית - זו תפיסה שטחית. התפיסה האמיתית היא, שהתורה היא הכח הפנימי של הבריאה שמחייה כל דבר מאורו ית"ש שגנוז באורייתא, והרי שאין לך דבר בעולם שהוא לא גילוי של אורייתא, ובעומק - גילוי של הבורא ית"ש.

וזהו מה שנאמר בחז"ל "איזהו חכם, הלומד מכל אדם" (אבות ד, א). כלומר, "לומד מכל אדם" מחמת שגם הדומם הוא חלק מצורת אדם, וגם בו נאמר "כולם בחכמה עשית", שהכל מצד העומק הפנימי נברא בחכמה. אלא שיתכן שמי שאומר את הדברים ופועל את הדברים אינו משיג

את מה שהוא אומר, כמשל לאדם שקורא זוהר הקדוש והוא לא יודע מה שהוא אומר, ומי שעומד לידו שומע את כל דברי החכמה. אבל בעצם כל הבריאה כולם אומרת את אותם דברי חכמה.

כבר דיברו חכמים בזה הענין הרבה.

הגשמה - אור שנשתלשל מלמעלה

כל סוגיא יכולה להתארך הרבה מאד, אבל עד כאן נתבאר בקצרה ממש היסוד השלישי של דברי הרמב"ם, שעניינו שלילית ההגשמה, שהדברים לא נאמרו בבורא ית"ש, וכל ההגשמות שנאמרו, הגדרתם היא שזו התלבשותו של הבורא בנבראים.

על שם כן זה נקרא "הגשמה", מלשון מוריד הגשם. כלומר, דבר שנמצא למעלה הוא בבחינת "אור", אח"כ האור הופך להיות רקיע, ואח"כ הרקיע הופך להיות מים. זהו הסוד של כל גשם שיורד, הוא משתלשל מלמעלה למטה, כדברי חז"ל ש"מים עוזבים מקום גבוה ויורדים למקום נמוך", ומבארים רבותינו מהו ה"מקום הגבוה" שממנו הגיעו המים - אור שנשתלשל ונעשה רקיע בתוך המים, וירד למטה ונעשה מים. והרי שכל מה שאנו רואים למטה, זה נקרא "הגשמה", כגשם ששורשו למעלה אור, והתגלותו למטה הוא כפי שהוא מתגלה בעולם החומר. ■ המשך בע"ה שבוע

הבא - מסדרת דע את אמונתך_004_היסוד השלישי הרחבת

ההגשמה (שלוש עשרה העיקרים לרמב"ם)

פרק ד' | הכרה עצמית

וגם יקבל על עצמו לעשות ולקיים ככל הכתוב בתורה שבכתב ובעל פה

ללמוד על מנת לעשות.

ראשית, כי כל זמן שלומד האדם - חס ושלום - שלא על מנת לעשות, טוב לו שנתהפכה שליתו על פניו.

אבל בעומק הגדרת הדבר היא, קבלת תורה אינה אלא אם היא הלימוד באופן של מעשה.

ובלשון כוחות של נפש, מלבד הגדרת הדבר כפשוטו - קיום הדין, כל זמן שאין האדם מקבל על עצמו ללמוד על מנת לעשות, אור התורה אינו בוקע לכוח המעשה שבנפש, וכל שלא בוקע לשם, אין כלל קומתו נקשרת לאורייתא.

בלשון ברורה, מצוות, אינם רק עשית פועל של מצוות, אלא הם הוצאת אור התורה מהכח לפועל, זוהי מדרגתן של מצוות, וכאשר האדם לומד באופן השלם, - קבלה על מנת לעשות, שזה בעומק הגדרת מדרגת המצוות - הוא מאיר את אור התורה שנמצא בחכמה שבמוח ובלב, ומוציאו לפועל גמור - אל כח המעשה.

כל המקבל... כאילו עשה, שכן הקבלה פועלת להוריד ולשלשל את אור התורה לכח קומת המעשה בנפשו של אדם.

כוונת הנפש החיים אינה רק לשלול את הלומד שלא על מנת לעשות ולומר שצריך ללמוד על מנת לעשות, כלומר, לעשות את המצוות, אלא הסוגיא כאן היא סוגיא מדין הארת התורה.

ובעומק, זה כל סוגית המצוות.

זה ההבדל בין מצוות של ישראל, למצוות של אומות העולם - ז' מצוות שנצטוו בהם בני נח, שכן במצוות של אומות העולם אין את אותו אור גמור - אור התורה, המצוות הללו הם מצוות בלא תורה, אבל אנו, ישראל שקיבלו תורה בהר סיני, המצוות שנצטוונו הינם מצוות שמוציאות מהכח לפועל את הארה של התורה.

לכן, חלק מסוגית עמלה של תורה, זו הקבלה לקיים את המצוות בפועל, כי זו היא השלימות של הארת אור התורה שיוצא מהכח אל הפועל על ידי מעשה המצוות.

אם כן, מה שנאמר "וגם יקבל על עצמו לעשות ולקיים ככל הכתוב בתורה שבכתב ובעל פה" זהו מה שמפורש להדיא לדינא שצריך לקיים. המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך קובץ שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'

זוהי מה שמתבאר כאן עתה בדבריו של ר"א בן הרמב"ם.

ובאר שנטש את ההתבודדות וסטה ממנה והתעסק בעניני ממלכתו לתועלת הדת, הנה אמר כי אף שחדל מהתבודד וחזר לעניני הממלכה,

הרי שלכאורה דוד המלך הפסיק את ההתבודדות, וחזר להנהיג את עם ישראל כמלך ישראל, בבחינת "ידיים מלוכלכות בשפיר ושליה".

הרי זו התעסקות המכוונת לרצון ה' יתעלה

כפשוטו, באמת הוא עזב את מדרגת ההתבודדות, אבל לא מרצונו העצמי לעזוב את ההתבודדות, אלא הוא עזב מחמת שזוהו רצון ה', שהאדם יחיה בהתבודדות ויחזור בחזרה לעירוב עם הבריות.

ואינה כהתעסקותם של שאר מלכים שמרחיקים ומענישים או מקרבים ומתרועעים לטובת הנאתם או לטובת ממלכתם, אבל הוא אינו כן - אלא יעניש את הרשעים עושי נזק וזורעי רע וירחיק את בעלי-הגאווה ובעלי-התאוה ויעדיף את קרבתם של נקיי-הדעת והטובים וההולכים בדרך הישר ויבחרם להיות יועציו ודורשיו ומשרתיו. ואלו שתכונותיהם הפוכות מן התכונות הללו לא יתקומו לפניו.

ההבדל בין דוד המלך לשאר המלכים, כפשוטו, לשאר מלכים אין את ההתבודדות, ולפיכך זה משפיע שהנהגתם היא באופן של רוע. משא"כ דוד המלך כיוון שהוא יונק מההתבודדות, לכן הנהגתו לאחר-מכן שונה.

אמנם, כפי שנתבאר לעיל, לא רק שלאחר-מכן הנהגתו שונה, אלא עומק הדבר הוא, שהוא מכוונם ומביאם באופן שגם הם יגיעו למדרגת ההתבודדות השלמה. זו מדרגתו של דוד המלך. ולכן הוא יוצא מן ההתבודדות, חוזר להתבודדות, ומנהיג את כולם למדרגת ההתבודדות השלמה, וזהו אורו של משיח.

ובעלות השחר, שהיה על פי רוב אחר ההתבודדות בשעות-הלילה,

ביום האדם מעורב עם הבריות, שיוצא לפועלו ועבודתו עדי ערב. הלילה ביסודו נוטה יותר לזמן של התבודדות, ולכן עיקר זמן ההתבודדות הוא בחושך ובלילה, כמו שהוא אומר כאן, ויאמר עוד להלן.

דוד המלך היה קם בחצות לילה, כמו שהוא אמר בתהלים, והגמ' דורשת מהפסוקים שהוא היה אומר שירות ותשבחות לה' ועוסק בתורה. ובעומק, אלו היו שירות ותשבחות מתוך התבודדות, וכן עסק בתורה מתוך התבודדות. והחלק בתורה שהוא היה עוסק, זהו חלק התורה במדרגת היחידה שבנפש, שהיא רוא דרזין, והיא מדרגת התורה המקבילה לכח התבודדות בנפש. ועל זה נאמר בעומק: "אין מגלים סתרי תורה אלא לחכם ומבין מדעתו", מה שהוא מבין מדעתו, הוא לעולם לא יכול לספר לרעהו, זו ההבחנה של הסוד הגמור,

פרק ז | דרך אחת לעומת ריבוי דרכים בלימוד

כאשר האדם נמצא בתחילת דרכו, עדיין לא מתגלה אצלו לא כח האחד שבנפש – המהלך שלו, ולא כח האחדות המאסף מצרף ומאחד את כל המהלכים. ואם הוא מנסה לצרף ולאחד דברים, בד"כ זו בבל מלשון בלילה של בבל וערבוב. כך זה בתחילת דרכו של האדם, ויש כאלה שכך גם מסיימים את ימיהם.

אך ככל שאדם גדל ובוקע יותר למהלכי הסוגיות ולאור הפנים שבתורה, אזי מתגלה באדם, מצד אחד הכח לגעת במהלך השורשי ששייך לחלקו שלו באורייתא, ומאידך הכח ההפוך – לאחד את כללות כל השיטות כולם, ויש לו את שני הקצוות הללו.

ישנם בני אדם, שנוטים לגלות רק את העצם שבנפש – את המהלך הפרטי שלהם, בלי הכח של הכללות. ולעומתם יש כאלה שמגלים רק את הכח של הכללות ומקבצים שיטות בלי המהלך הפרטי שלהם.

סוג האנשים השני מצוי מאוד, ובפרט באלו שמקבצים פסקי הלכות של שיטות הפוסקים, הם מאספים את ריבוי שיטות הפוסקים וע"י כך מקבצים ספרים שלמים, אבל אין בהכרח שיש בזה מהלך שלהם.

ומה גם שלפעמים זהו קיבוץ רק בפסק ההלכה ולא בסברא. וכפי שהתבאר, על אף שבשיעור מסוים גם זה סוג של קיבוץ, אבל בנוסף על כך צריך הקיבוץ לנבוע מהמהלכים היסודיים של הדברים.

תפיסת מהלך

מלבד כך שבכל סוגיה וסוגיה צריך האדם למצוא את החלק שלו ששייך לאותה סוגיה, וכן לאסף ולאחד את שיטות רבותינו. הכח היותר עליון הוא לקנות את תפיסת המהלך הכללית, – להבין מהו המהלך שלו שבו הוא תופס וממנו חלקו שלו בתורה. וכן בדברי רבותינו, צריך לקנות את תפיסת המהלך – מהו המהלך שבו דרך ועל פיו אמר כל אחד מרבותינו את דבריו.

נבאר: כאשר אדם נמצא בחיצוניות, אזי הוא יכול בכל פעם לומר סברות, פעם סברא כזו ופעם סברא אחרת בלי שום בנין אב. אבל ככל שהאדם בוקע יותר לפנימיות, למרות שכמובן הסברות שלו הם רבים, אבל ישנו בית אב וצורת מהלך שעל פיו בנויות כל הסברות שלו. כמובן שיש בזה רוחב מסוים בתוך אותו מהלך, אבל ההבנה שלו בנויה באופן של מהלך מסוים. וככל שהאדם מעמיק יותר בדברי רבותינו, אז הוא מכיר בכל אחד מרבותינו מהי צורת המהלך שלו. ונמצא שהוא לא לומד עוד שיטה ועוד שיטה בכל סוגיה, אלא יש כאן כמה מהלכים ופנים יסודיים לדברים. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא –

ובסוד הזה היה עוסק דוד המלך בחצות לילה.

הקדיש עצמו לענישת הרשעים כדי שימחו הם ורשומם מעיר קדשו יתעלה. ואין ספק כי זוהי אחת מתוצאות התבודדותו ע"ה, כי מי שהתבודד באופן הנזכר, חוקה עליו שינהג כפי האמור לעיל.

זו לא רק הנהגה לבטל את הרע כפשוטו, אלא ביטול הרע נבע מכח התבודדותו.

ובעומק, שורש הדבר שדוד המלך היה מבטל את הרע כדי למחותו, שהרי היחידה כולה טוב, ואין בה מציאות של רע כלל. וכשהוא היה דבוק ביחידה השלמה, ומכח כך הוא הלך להנהיג את עם ישראל, הרי שזה גורם שעתה יש בו השתוקקות לבטל את הרע מן העולם, ומכח כך הוא היה מעניש את הרשעים. שורש הדבר נבע מהמקום הפנימי שמחובר לעולם שכולו טוב, מהעומק של המקום שאין שם שום מציאות של רע, ולא רק בגדרי העשייה בפועל, שזהו תולדת הדבר.

מאותו מקום שנאמר בו: "ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ" (זכריה יג, ב), ממקום זה נאמר שהקדיש עצמו לענישת הרשעים כדי שימחו הם, ולא רק הם, אלא גם ורשומם מעיקר קדשו ויתעלה. זהו העומק שהסתלק גם רושם הרע מהעולם, ולא רק הם, וזה יתקיים לעתיד לבוא, בביאת משיח. וזהו כחו של דוד המלך, הסילוק גם של הרישום. ועל זה הוא אומר בלשונו, ואין ספק כי זוהי אחת מתוצאות התבודדותו ע"ה, זו תוצאה ברורה ממקום שכולו טוב ואין מציאות של רע, התוצאה היא, כי מי שהתבודד באופן הנזכר, חוקה עליו שינהג כפי האמור לעיל, והנהגה זו היא הנהגה הממשיכה מהמדרגה העליונה יותר, כמו שנתבאר.

עד כאן נתבאר מדרגתו של דוד המלך ע"ה. והמתבודד בה"א הידיעה, באופן השלם, זהו דוד המלך. דוד המלך קיבל את שבעים שנות חייו מאדם ראשון, כדברי חז"ל הידועים. ובתחילה המתבודד בה"א הידיעה היה אדם הראשון, "לפיכך נברא האדם יחידי", ומכאן ואילך כל בני האדם, חוה, קין, הבל, שת, וכן הלאה, אינם באופן של התבודדות שלמה, שהרי זולתם ישנם בני אדם נוספים. אבל דוד המלך, שאת חייו קיבל מאדה"ר, שבו הייתה התבודדות שלמה, לכן שבעים שנות דוד המלך שורשם הויה גמורה של התבודדות.

וזו סוף הסוגיא שבה נתבארה מדרגת דוד המלך, שכל מהותו והיותו מדרגת ההתבודדות. וכמו שהוזכר, מהצד התחתון והשפל הוא היה בבחינת מתבודד מצד כך שגם משפחתו פרשו ממנו, כי היה חשש שהוא אינו בנו של אביו, חשש האם הוא יכול לבוא בקהל, ועל ידי כן הוא היה נבדל מכולם. אבל מצד האמת זהו היה הכלי העכור שדרכו התגלתה ההתבודדות, וזהו מה שאמר: "אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה" (תהלים יח, כב), מה שמעיקרא הייתה "אבן מאסו הבונים", שמתבודדת לעצמה מהצד התחתון, היא חזרה ועלתה ונתגלה בה שלימות מדרגת ההתבודדות מהצד העליון שבה, שזהו הגילוי של דוד מלכא משיחא, דוד מלך ישראל חי וקיים. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא –

מתוך שיעורים על ספר "המספיק לעובדי ה'

סנהדרין (לו, ע"א) - לפיכך נברא אדם יחידי, ללמדך שכל המאבד נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו איבד עולם מלא, וכל המקיים נפש אחת מישראל, מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא. ובאבות דר"נ איתא, כאילו איבד עולם מלא שנברא בעשרה מאמרות.

ועיין רע"ב (אבות, פ"ה, מ"א) שכל המאבד נפש אחת מישראל כאילו איבד עולם מלא, והרשעים שבעוונם מאבדים את נפשם כאילו מאבדים את העולם, כך מצאתי. ולי נראה, שמאבדין את העולם ממש, שמכריעים את כל העולם כולו לכף חובה, ונמצא העולם אבד בשבילם.

ועיין יד רמ"ה (סנהדרין שם) וז"ל, ללמדך שכשם שנתמלא העולם כולו מאדם אחד, כך כל הנמצאות בורא אחד בראם, וסימנך, הלא אב אחד לכולנו, הלא אל אחד בראנו. והבן שכאשר ח"ו מאבד נפש אחת, בזה סותר הגילוי שהוא שורש הכל, שאב אחד לכולנו, אל אחד בראנו, ולכך אמרו כאילו איבד עולם מלא.

ועיין מהרש"א (שם) וז"ל, דקדק לומר נפש אחת מישראל, שצורת אדם שנברא יחידי היא דיוקנו של מעלה כיחידו של עולם, וצורת יעקב הוא דמות דיוקנו כדאמרינן בחזקת הבתים, אבל כותים אינן צורת אדם רק כשאר הנבראים, והמאבד נפש אחד מהם אינו מאבד עולם מלא, וכן המקיים נפש אחת מהם, דכותים לא מעלים ולא מורידין. ועומק הדבר כנ"ל ע"פ דברי היד רמ"ה, שהיחידי מעיד על אל אחד בראנו. וזהו דייקא בישראל שהם בבחינת אתה אחד, ושמןך אחד, ומי כעמן גוי אחד בארץ.

ועיין מהר"ל (דרך חיים, אבות, פ"ג) וז"ל, כי לפי מציאות העולם וציור החכמה, לא היה צריך שיהיה רק אדם אחד ולא יותר. וכשם שראוי לפי ציור החכמה שיהיו שאר המינים הרבה, כך ראוי שיהיה נברא האדם יחידי. כי האדם הוא מלך בתחתונים, ודבר זה ידוע כי ראוי שיהיה המלך אחד, כי אין ראוי שיהיה שני מלכים. ודבר זה מתבאר בדברי חכמים (חולין, ס, ע"א) אין שני מלכים משמשים בכתר אחד. ומפני שהוא מלך בתחתונים, הנה מצד צורת העולם, שכך מסודר מן השי"ת, ראוי שיהיה האדם יחידי, ולפיכך המקיים אדם אחד כאילו קיים כל העולם, וכן המאבד אחד כאילו אבד כל העולם. ועוד, כי האדם צורת העולם, ומשלים אותו, ובשביל האדם נבראו כל התחתונים ובריאת העולם ובסדר שלו האדם נברא יחידי, כי כך ראוי מצד ציור העולם, כי הצורה היא אחת בלתי מתחלקת, ולפיכך נברא האדם יחידי, ולפיכך אדם אחד נחשב כל העולם כולו, עכ"ל. ועיין מהר"ל סנהדרין שם. והבן שלפיכך מאבד נפש אחת, איבד "צורת העולם" כולו, ודו"ק.

שאלה איך אני יכול לקנות מדת הבטחון

אני לומד חצי שעה של מוסר בענייני בטחון, ואני רוצה לקנות היטב את מדת הבטחון. אני מוכן להקדיש חצי שעה להרבה שנים, כדי לזכות לזה. מה האופן היעילה ביותר בעבורי כדי להגיע להיעד שלי? יישר כחך להרב שליט"א.

תשובה

סוגיא זו נתבארה בסדרת דע את בטחונך, מהותה ולפ"ז צורת העבודה בכללות.

אם ישנם שאלות לפי הנ"ל אשתדל לענות בס"ד.

במקביל לכך ראוי ללמוד את **ספר מדרגת האדם**. ובפרט בחלק הבטחון. וכן **בספר שומר אמונים** בחלק הנוגע להנ"ל.

ולמעשה בכל יום לבטוח בקב"ה על דבר קטן מאוד, ולא לעשות בו השתדלות כלל, או למעט בהשתדלות, מתוך מודעות של קנין מדת הבטחון.

זאת ועוד. ראוי ללבן סוגיא זו מראשיתה עד אחריתה. מן המקרא, משנה, תלמוד, ראשונים ואחרונים, עד מקום שידך משגת. ולערוך זאת בחיבור בצורת ספר ע"מ להוציאו לאור בעתיד. דבר זה יוצר שקיעות, קביעות, ויסודיות בעסק זה של התורה והעבודה. וכן יוצר בהירות יתירה. וכך העבודה למעשה תהא באופן של תורה ועבודה, יחדיו.

שאלה איך אני יכול לקנות מדת הבטחון - המשך

שאלתי בעבר להרב איך אני יכול לקנות מדת הבטחון, ויישר כחך מאד להדרכת הרב בזה שקיבלתי (וגם אני מתחיל לעשות את זה). והרב השיב לי תשובה כמה דברים לעשות למעשה, והדבר הראשון היה (לשון הרב שליט"א) "בכל יום לבטוח בהקב"ה על דבר קטן מאד ולא לעשות השתדלות בו כלל." יש לי כמה שאלות על זה.

(א) האם זה מורה שאם אני בוטח באמת בה' בלי שום השתדלות, זה אומר שאני יקבל מה שאני בוטח בו? לדוגמא אם אני רוצה דבר קטן ואני בוטח שאני יקבל את מה שאני רוצה, אז הדבר הזה בודאי מגיע לי? כיון שאני בוטח בה'?

(ב) האם הרב יכול ליתן דוגמאות מהו "דבר קטן" שאני יכול לבטוח עליהן?

(ג) מה שהרב אומר לי שאני יכול לבטוח על דבר קטן בלי שום השתדלות (ואז אני יקבל את מה שאני רוצה), האם זה תלוי באיזה מחלקות בגדר הבטחון, והרב הולך כפי איזה שיטה, או שדבר זה הוא לכו"ע?

(ד) מה צריך להיות הכוונה כשאני בוטח על דבר קטן, ואיך אני יכול להנצל מ"דמיונות" סתם?

תשובה

א. ישנם ב' מהלכים בבטחון. א. לבטוח שבודאי יקרה כן. ב. לבטוח שיקרה רק מה שה' רוצה, והכל לטובה. וראוי על דרך כלל להתחיל עם החלק השני.

ב. כגון שאספיק את האוטובוס באופן שיצאתי בזמן סביר. שארדם ואשן כראוי על מנת שאוכל לתפקד כראוי.

ג. נתבאר באות א'.

ד. שרק הקב"ה מנהיג את הכל בכל מכל כל, כל פרט ופרט. והנהגתו לטובה.

יקהל-פקודי | ה-ח

לשם שבו ואחלמה. אחלמה, חה-אלם. הנה אשה ראשונה שבעולם, תחלה נקראת חיה, חה-י, ואח"כ חוה, חה-ו. ושורשה ביצירת אדם שכתוב ביה אשר יצר את האדם בחכמה. חכמה, כמ-חה. מך-חה. שנעשה חה מך, שתחלה היה חיה, בחינת חיה שבנפש, בבחינת נפש, רוח, נשמה, חיה, ושורשו ביחידה, ייד-חה. וכאשר נעשה מך נעשה חוה כנ"ל, דעת דנחש חוה-חוויא. כי מה שתחלה היה אחוה בין אדם וחווה. אח-וה. ר"ת אח, אדם - חוה. נעשה פרוד אלף לבדו, וחווה לבדה. ואדם, זכר, לבדו, לשון זכירה. וחווה, נקבה, לשון שכחה לבדה. שכחה, שכ-חה.

ושורש הפגם כמ"ש (בקיודשין מט ע"ב) יי קבים של שיחה ירדו לעולם, ט' נטלו נשים, והשאר כל העולם כולו. שיחה, יש-חה. וכאשר שחה ודיברה עם נחש נפל כח השיחה, כח יש-חה, ונתהפך שמה מחיה לחוה, כנ"ל. ובזה קלקלה אדה"ר, שהוא בבחינת חלתו של עולם, כמ"ש חז"ל. חלה, ל-חה. וכן היא שתחלה הייתה בחינת חומה, חה-מו, כמ"ש ביבמות שהאשה חומה לאיש, נפרצה חומה זו ונעשה הרחבה, רחבה, רב-חה. לשון חורבן. חרבונה, רבון-חה. ובו היה תיקון כמ"ש וגם חרבונה זכור לטוב.

ושורש הפגם בעינים, ראה, כמ"ש ותרא האשה, כי שורש כל הפגם, נפילה ושבירה בעינים, כנודע. והוא בחינת חוה, ז-חה. ונשתלשל לעין רואה, לב חומד, חמדה, מד-חה. ומקום הלב והחזה מקבילים אהדדי. ונשתלשל לכלי המעשה גומרים, אות ברית קודש, בא נחש על חוה והטיל בה זוהמא. בחינת שורש לחוש המישוש חרפה הוא לנו. כי מצד אוה"ע, נחש, חרפה, ומצד ישראל קדושה, כמ"ש הרמב"ן. חרפה, פרחה, פר-חה.

ולחד מ"ד עץ שאכל ממנו אדה"ר חטא היה. חטה, ט-חה. ואכילה זו גרמה אנחה, אן-חה. וצוחה, צו-חה. ותולדה בושה, שתחלה כתיב ולא יתבוששו, ואח"כ נולד בושה. בחינת חפרה - חרפה, פר-חה. ואזי תפרו להם חגורה, חה-גור. ואזי ירדה חוה ממדרגת אשה לאדם, למדרגת שפחה. ותולדת מעשה זו שנולדה חמה עזה בעולם. בחינת חרון אף, חרה אפי. חרה, חה-ר. חמה, מ-חה. וממנה כל שורש הקלקולים שבעולם. מיתה ומחלה. מחלה, מל-חה. ונתהפך גוון הלבן בחינת חמלה, חה-מל, לגוון של דין אדום, שחור, "שחורה אני", שרו-חה.

ובתיקון עומדת שרה לעומת חוה. וממנה יצא יצחק שתקן תפלת מנחה. מן-חה. אולם בשורש לידתו היה חסרון שצחקה שרה. צחקה, קץ-חה. ולכך תחלת יצירתו ברחמה, רם-חה, לא היה בשלמות. ונולד יצחק, שמדתו מדת הדין, גבורה, מלחמה, מלמ-חה. וכאשר באו המלאכים לבשר על לידת יצחק, נתן להם אברהם חמאה, אם-חה. שורש לתיקון האכילה דקלקול שאכלה חוה מעץ הדעת, פרי שאינו שלם, "אכלה פגה", שהיה בו חנטה, חה-נט, אולם לא בישול גמור.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אחוה, אחוזה, אחיה, אחיהוד, חכמה, חסה, אנחה, אחתה, הניח, הריח, חדשה, חומה, חלה, חמה, חמשה, חפזה, חרדה, חרמה, חרפה, מחלה, מלחמה, מנחה, נחלה, רחבה, בריחה, שלחה, דחה, תחלה, בריחה, חיה, חוה, שמחה, שלחה, חזקה, גלחה, חוה, זרחיה, חגורה, חבורה, חזקה, משפחה, נדחה, שפחה, חללה, חיטה, חכה, חלילה, חלחלה, חלבה, חמאה, חמדה, חמותה, חנטה, חנינה, חנכה, חמיה, חפה, חפרה, חפשה, חצה, חקה, חקרה, חרבונה, חרבה, חרה, חשבה, יחידה, חוילה, נחמיה, צוחה, צחקה, קדחה, רחמה, שחורה, שכחה, שיחה. המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

סנהדרין (נט, ע"ב) - ר"ש בן מנסיא אומר, חבל על שמש גדול שאבד מן העולם, שאלמלא נתקלל נחש כל אחד ואחד מישראל היו מזדמנין לו שני נחשים טובים, אחד משגרו לצפון ואחד משגרו לדרום להביא את סנדלבונים טובים ואבנים טובות, ולא עוד אלא שמפשילין רצועה תחת זנבו ומוציא בה עפר לגנתו ולחורבתו. ובאבות דר"נ (פ"א) אמרו אחד משגרו למערב ואחד משגרו למזרח. ובנוסחא אחרת שם, אחד משגרו לשדה ואחד למערה.

ועיין מלבי"ם (בראשית, ב, תורה אור) וז"ל, אחד משגרו להביא אבנים טובות, שהוא כח המדמה והמתעורר שתאותם אל העושר, והיה זה טוב אם היה משתמש בו לעשות צדקה וחסד וכדומה. ואחד היה מוציא בו זבל לשדהו ולגיתתו, הוא כח המתאוה שהיה משתמש בו להכין לו מאכל הצריך, שהוא פרי הגינה והשדה.

והנה גדר "אבד" מן העולם. כפשוטו שאבד מדרגת שמש לאדם, ונפל למדרגת בעל חי כפשוטו. אולם ביתר ביאור יעוין במגלת אסתר (פירוש על ספר המצות לרמב"ם, שורשים, שורש ט) וז"ל, הנחש קודם שקולל מחמת חטא אדה"ר, ואז היו לו רגלים. וזהו שנאמר לאדה"ר ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ, לומר שישתמש גם ממנו לעסקיו, לפי שהיה ראוי למלאכה קודם שנתקלל לילך על גחון, וכן פירש"י התם. ומפורש אמרו שם בגמ', תניא ר"ש בן מנסיא אומר חבל על שמש, וכו', וכל אלו הפעולות לא היה יכול לעשות כאשר דליו שוקיו, עכ"ל. ולדבריו עיקר האבד, שאבד שוקיו. רגליו, ונעקר שימוש בפועל לאדה"ר.

אולם על פנימיות כח הרע, נתבאר בפרי צדיק (וישלח) וז"ל, חבל על שמש גדול וכו', והיינו דאם לא נתקלל הנחש (אבד מדרגתו) והוא כשלא היה מפנקו מנוער, היה הנחש עבדו, והיה מכניס כל כוחות הנחש בקדושה, עכ"ל. ועיין בדבריו (שם, קדושת שבת, מאמר ז) וז"ל, ושני נחשים טובים שמשגרו לצפון ולדרום, הוא ע"י כבישת שני היצרים דתאוה ורציחה, שע"ז אמרו (ע"ז, ה, ע"ב) על הפסוק (ישעיה, לב, כ) אשריכם זורעי וגו', שכשעוסקים בתורה וגמ"ח, יצרם מסור בידם, עכ"ל. והוא קרוב לדברי המלבי"ם לעיל.

והנה אע"פ שאבד שמש זה, צדיקים משיבים האבידה, כמ"ש בשל"ה (תולדות אדם, בית דוד, קמא) וז"ל, בלע המות לנצח, שלא אמר בלע מלאך המות, אלא "המות", תובלע, וישאר מלאך קדוש. וכן סמא"ל יוסר ויבוטל ממנו בחינת "סם" וישאר "אל", שהוא קדוש, כלומר אלהי רוחני. וזהו סוד הנחשים שהיו נמצאים במערות הצדיקים, כמ"ש (ב"מ, פד, ע"ב) עכנא עכנא, פתח פיך ויכנס בן אצל האב, שיצה"ר שלהם כבר נמתק, עד שנעשה להם לשומר ולשמש, וכן נמי אמרו, חבל על שמש גדול שאבד מן העולם, וכו', שאלמלא מרד סמא"ל ונעשה מר, היה העולם משתמש ע"י והיו קונים עולמם ע"י, כי היה מסייע להוציא זבלי טינוף העבירות ולהרחיקו מעשות רע (שומר), והיה לו התועלת להביא מרגליות ולעשות מצות (שמש), עכ"ל. ■

המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

אור א"ס

גילוי ראשון אור א"ס (כמ"ש בלשם בשם הגר"א ועוד), רצון (ולמעלה מכך גילוי של עצם ההויה, ואכמ"ל). ובו נעשה רצון הן לאוהב, והן לאויב. רצית בנו מ"מ.

ועוד. אמרו ספרי זוטא (פ"י, לה) כל שהוא אויב ושונא לישראל, כאלו הוא אויב ושונא למקום, וכו', שנאמר (שמות, כג, כב) ואיבת את אויביך וצרת את צרריך.

צמצום

מיצר, מצרים. וכתוב (שמות, טו, ו) תרעץ אויב. ואמרו (שוחר טוב, תהלים, יח) למצרים. וכתוב (איכה, ב, ז) הסגיר ביד אויב. ולהיפך כתיב (תהלים, לא, ט) ולא הסגרתני ביד אויב, העמדת במרחב רגלי.

ועוד. הצמצום לוחץ הדבר ודוחקו אל תוכו. וכתוב (תהלים, מב, י. מג, ב) בלחץ אויב.

ועוד. חלל שורש לע"ז. ואמרו (מכילתא, משפטים כ') שור אויבך, זהו גוי עובד אלילים.

קו

כתיב (ירמיה, לא, טו) מנעי קולך (קו-לך) מבכי, ועיניך מן דמעה, כי יש שכר לפעולתך נאם ה', ושבו מארץ אויב, ויש "תקוה" לאחריתך.

עיגולים

שורש לגלות, שגולה ממקומו, ושב למקומו, בחינת עיגול. וכתוב גבי רוצח בשגגה (במדבר, לה, כג) והוא לא אויב לו, וגו', אל עיר מקלטו אשר נס שמה.

ושורש לגאולה. וכתוב (תהלים, קו, י) ויגאלם מיד אויב.

יושר

ג' קווים. ובשורש כולם בחינת ימין (עיין ערך קטן עתיק). ועיין מעשי ה' (מעשה מצרים, הגש"פ, פכ"ד) ימינך ה' נאדרי בכח ימינך ה' תרעץ אויב, וכן נטית ימינך תבלעמו ארץ, נגד שלשה פעמים ימין שאמרו שם, אמר פה ג"כ שלשה פעמים ימין, עיי"ש.

שערות

שערות הראש יש בהם בחינת ראשה פרוע. והוא השורש לכל הפרעות. ובמקום סיום יציאת שערות הראש מאחור, נמצא העורף, פרוע-עורף. כי יונק מפרוע ראש, ודו"ק. וכתוב (דברים,

לב, מב) מראש פרעות אויב. ואמרו (ספרי, האזינו, שלב) מה ראו ליתלות בראש פרעה על פורעניות, מפני שהיה תחילה לשעבודם של ישראל. ועיין מהרש"א (ב"ב, טז, ע"א) פרעה הנקרא סתם אויב, כדכתיב, אמר אויב, תרעץ אויב. וכתוב (ירמיה, יח, יז) אפיצם לפני אויב, ערף ולא פנים. ושורשו ד' מאות שנה גלות מצרים, ששורשם בד' מאות איש עמו של עשו כנודע, שהוא בחינת איש שער, ומסוף השערות שבראש יונק פרעה, הערף, כנ"ל. ובמכילתא (בשלח, ה) תרעץ אויב, זה עשו, שנאמר יען אמר האויב עליהם האח. ועיין ר' חיים פליטאל (שם) מראש פרעות אויב, מן הגלחים שהם פרוע ראש, כמו ופרע את ראש האשה, שעתיד לנקום מן הגלחים שמטעים אותם (ועיין אברבנאל שם, מראש פרעות אויב, ר"ל שהנקמה והפרעון מהאויב יהיה בהתיז את ראשו בסבת הפרעות והנקמות שעשו בישראל). ועיין ליקוטי מוהר"ן (תורה סז, ו) כי עיקר יניקת האויבים הוא מן המביני מדע, דהיינו מן המח, בבחינת מראש פרעות אויב, היינו שמן המח שבראש, משם נתגלגל כל האויבים והשונאים, כי יש בהמח מותרות, שמן אלו המותרות שבמח יוצאין השערות ומהם יונקים האויבים, והם יונקים עד שכלה כל המותרות שבמח, ואזי אין להם יניקה, ונופלים.

אזן

שמיעה והיפוכו חרשות. ומכשפים נקראים בלשון ארמית חרשין, כי יונקים מחרשות שבאזן. ועיין (זוה"ק, זוהר חדש, שה"ש, יט, ע"ב) ההיא יד הוה חקיק ביה לקבליה דההוא חרשאי, ואתברת קמיה דההוא דיוקנא דהוה חקיק בההוא יד. הה"ד ימינך ה' וגו' תרעץ אויב. ועיי"ש כד, ע"ב.

חוטם

עיין מלבי"ם (בשלח, טו, ו) אצל ה' יצייר בעת שהוא ארך אפים וכובש כעסו שהוא הגבורה הפנימית, כמ"ש טוב ארך אפים מגבור, וכו', וימינך הזאת עצמה תרעץ אויב, שאחר שממתין לו (אורך אפים - חוטם) עד שנתמלא סאתו, ושבר ואין מרפא. וכתוב (מלכים, א, ח, מו) ואנפת בם, ונתתם לפני אויב.

פה

כתיב (בשלח, טו, ט) אמר אויב, ארדף אשיג וגו'. ובמכילתא שם, זהו פרעה. מלשון פה-רע, כנודע. והוא אויב בפה עצמו. פרך - פה - רך, פה - רע. ואיתא (ויק"ר, אחרי מות, כא, א) א"ר שמואל בר נחמן, אין הרשע הזה יוצא מן העולם עד שמוצא אפופסים שלו מתוך פיו, אמר אויב ארדוף וגו'. ואמרו (סוכה, נא, ע"א) באופן אחד, דלכולי עלמא עיקר שירה בפה. ואמרו (קה"ר, א, א, יב) תני דבי ר' ישמעאל, אמר אויב ארדוף אשיג, זה היה ראוי להיות תחלת השירה. ואמרו (ילק"ש, רמט) אמר אויב, אמר ולא ידע מה אמר. ואמירה זו נתהפכה לשירה.

אמא

שמחה, סוד יין המשמח. ובקלקול כתיב (איכה, ב, יז) וישמח עליך אויב.

ועיין יונת אלם (פרק עב) השיב אחור ימינו מפני אויב, ר"ת אימא, והיא נוק' של זעיר, אמא תתאה, דכתיב בה נצבה שגל לימינך.

ועוד. אור מקיף שמירה, סוככת על בניה, בחינת סוכה. וכתיב (תהלים, סא, ד) כי היית מחסה לי, מגדל עז מפני אויב. ולהיפך אמרו (יומא, לח, ע"ב) מעשה בדואג בן יוסף שהניחו אביו בן קטן לאמו, בכל יום היתה אמו מודדתו בטפחים ונותנת משקלו של זהב לביהמ"ק, וכשגבר אויב טבחתו ואכלתו. ועליה קונן ירמיה, אם תאכלנה נשים פרים עללי טפחים.

ד"א

עיין קהלת יעקב (ערך אויב) אויב נקרא דוכ' דקליפה, מאורות נתן. ורמז לדבר, אויב ר"ת והוא אשה בבתוליה יקח (ויקרא, כא, יג). והבן, אויב, אותיות או-יב. סוד ז"א, ו"ק, י"ב גבולי אלכסון מחוברים יחדיו. אולם האויב מעמידו באופן של "או", או זה או זה, וזהו פירודם. וזהו אויב, א-אחד. ו - נעשה ו"ק. יב - נעשה י"ב גבולי אלכסון. ופעמים כתוב אויב בלי ו' כגון (שמות, כג, ד) כי תפגע שור איבך. ועיין רש"י הירש שם ששורש אויב, א-י-ב.

נוק'

אויב בגימט' חוה, שהיא היתה נוק' ראשונה. ונעשה בה אויב ואיבה, כמ"ש (בראשית, ג, טו) ואיבה אשית בינך ובין האשה. ועיין מאורות נתן (ערך אויב) שהוא בסוד אויבי איש אנשי ביתו (מיכה, ז, ו).

ועוד. עיין רשב"ם (בשלח, טו, ו) ימינך ה' - שאתה נאדרי בכח היא תרעץ אויב. ימין הוא לשון נקבה, כדכתיב ימין ה' רוממה. וצ"ב שלכאורה ימין הוא דוכ' ונוק' שמאל. ונראה שקאי על עתיק (עיין ערך קטן עתיק) שבו לית שמאלה, וכולו ימין, והוא נקבה, כנודע. ועיין רמב"ן (בשלח, טו, ו) והזכיר ימין בלשון זכר ונקבה, כמו והנה יד שלוחה אלי והנה בו מגלת ספר (יחזקאל, ב, ט) והוא כפול כדרך הנבואות, ודרך האמת ידענה המשכיל מן הפסוקים הראשונים שפרשתי. ודע שכל מילה בלשה"ק שמשמת גם לשון זכר וגם לשון נקבה, שורשה בעתיק או באריך, שבהם הזו"ן מחוברים יחדיו.

■ המשך בע"ה שבסבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה - להארות, הערות, והוספות: rav@bilvavi.net

ועוד. כתיב (תהלים, נה, ד) מקול אויב. וכתיב (שם, סד, ב) שמע אלקים קולי, בשיחי מפחד אויב. וכתיב (תהלים, ח, ג) מפי עוללים ויונקים יסדת עז למען צורריך להשבת אויב ומתנקם.

עינים - שבירה

עיין רש"י (בשלח, טו, ו) תרעץ אויב, תמיד היא רועצת ו"משברת" האויב. וכן הוא באבן עזרא שם הקצר, תרעץ אויב, כטעם תשבר. וכאשר נשבר מתפורר ומתפרד, כמ"ש כי הנה אויבך יאבדו יתפרדו (תהלים, צב, י). וכן הוא בעוד מפרשים. ועיין אלשיך (בשלח, טו) ימינך ה' תרעץ אויב, מרעצת ומדכאה ולא ממיתה, למען יוכל לסבול ולקבל כל יתר המכות, עכ"ל. אולם כתיב (שופטים, ה, לא) כן יאבדו כל אויבך ישראל. ומשמע איבוד גמור. ועיין הכתב והקבלה (בשלח, טו, ו) תרעץ אויב, הוראת רעץ לרש"פ, על שבירת סדר הדבר וקלקול מערכתו, כשיש כאן דבר מסודר בחלקיו למעלה ולמטה לפניו ולאחור, ונתקלקל הסדר והמערכת עד ששב מה שהיה למטה למעלה ומן האמצע נעשה ראש או סוף. ומזה כאן תרעץ אויב, היינו שבירת מערכת צבא האויבים וקלקול סדרם, כי העיקר במלחמה הוא הסדר באנשי הצבא שצריך שיהיה.

עתיק

לית שמאלה בהאי עתיקא, ולפיכך יש בו ב' ימין. ועיין רש"י (בשלח, טו, ו) ימינך ה' נאדרי בכח, להציל את ישראל, וימינך השנית (כי כולו ימין, ב' ימין, כנ"ל) תרעץ אויב. ועיין רש"י (מלכים, א, כב, יט) מימינו ומשמאלו - וכי יש שמאל למעלה, והלא נאמר ימין ה' רוממה ימין ה' עושה חיל (תהלים, קיח, יז), ימינך ה' נאדרי בכח ימינך ה' תרעץ אויב. ועיין עץ חיים, שער הכללים, ושער ההקדמות, מד, ע"ב.

אריך

עיין ר"ן (מגילה, ד, ע"ב) ושירת האזינו כיוצא בזו שעמודיה שוין, מפני שיש בה מפתן של רשעים, כדכתיב מראש פרעות אויב וכו', ומיהו כל שטותיה ארוכות כדמוכח במסכת סופרים, וכו', לפי ששירת הים השטות אחת ארוכה ולמטה ממנה קצרה, ושירת האזינו כולן ארוכות. ועיי"ש, ט"ז, ע"ב.

אבא

אמרו (ספרי, האזינו, שלב) מראש פרעות אויב, כשהקב"ה מביא פורענות על אומות, אין מביא עליהם שלהם לבדם, אלא שלהם ושל אבותיהם, מנמרוד ואילך.

אויב, אב-יו. אות י' בחינת אבא, וממנה נמשך ז"א, אות ו', כנודע.

שאלה התמכרות

לכבוד מו"ר שליט"א, בדור מבולבל זה, כמה הכרת הטוב יש לנו על הדרך הברורה היסודית המקיפה והמעמיקה שהרב נותן בפנינו.

בענין התמכרויות,

א. כשיש לאדם מידי פעם התפרצות של מעין דיבוק הנכנס בתוכו ומכריחו לעשות דבר שמכור אליו. 1. האם ישנה דרך שהאדם פשוט ישלוט בעצמו, על אף שמרגיש שכרגע הוא יצא מכלל שליטה. 2. ומה היא הדרך להגמל לגמרי.

ב. הנה לאחרונה קמו אירגונים שזו כל מטרתם לעזור למכור-רים, אך סיגנון שיטתם אינו כסגנון שאני רגיל לשמוע מהרב, ועל כן שאלתי האם מומלץ או מוכרח להתשמש בשיטות אלו, או שיש סיבות להמנע.

שיטה אחת שההתמכרות נובעת ממזיקים שהאדם ברא בח-טאיו הקודמים, המושכים אותו לחטוא עוד, והדרך היחידה לדבריהם לבטל את אותם המזיקים היא ע"י קיום למעשה של דברי האר"י בדבר התיקונים של תעניות [או פדיונות] בצירוף ק"ש על המיטה עם כוונת השמות הקדושים. [האם יש תועלת בכוונתם אף למי שלא במדריגה הראויה??]

שיטה שניה שסוד היציאה מההתמכרות היא לידע כיצד לשנות את ההגדרות ב'מחשב של המח'. ששם מוגדר מה זה הנאה ומה לא. וזאת ע"י שמייצרים פעם אחר פעם 'קשר' בתת מודע בין מה שעד עתה היה מוגדר כהנאה, לסבל. דוגמא לדבר, אדם המכור לגלידה, יסתכל בה ויגרום לעצמו להקיא. וכך כמה פע-מים עד שהמח מקשר בין הגלידה לסבל של ההקאה. או אדם שמכור למחשבות רעות בכל פעם שעולה בו מחשבה זו יריח ריח רע והמח יקשר שהמחשבה היא זו שגורמת לריח הרע.

תשובה

א. שליטה חלקית אפשרית כמעט ללא יוצא מן הכלל.

ב. נצרך לברר את שורש המניע ולפ"ז לתקנו בשורשו. נצרך ברור בכל התמכרות לברר פרטיה ולפ"ז תיקונה.

ג. בודאי שיש חלק ששייך לנפש הבהמית במדותיה הבל-

תי מתוקנים ושם התיקון ע"י דרך ארבעת היסודות.

ויש חלק שהוא תולדת פגם רוחני על עוונות. ול-צורך כך נצרך "תשובה" בכל חלקיה כמו שביארו רבותינו כל אחת ושיטתו.

שינוי התודעה במחשבה בודאי הוא יכול להיות חלק מן התי-קון. אולם על דרך כלל נצרך תיקון הן במעשה, הן בהרגשה והן במחשבה. תיקון מחשבה - תודעה ללא מעשה, משול הוא כמים ללא כלי. שהשונה באופן זה רובו נשפך לחוץ.

שאלה בענין תיקון הארבע יסודות

לכבוד מו"ר שליט"א,

הרב חיים ויטל בס' שערי קדושה מבאר איך המידות רעות נו-בעים מהד' יסודות, ואח"כ העמיד התיקון לכל אי מהן. הגאון והכעס של יסוד האש נתקן ע"י מדת ענוה, התאוות של יסוד המים נתקן ע"י מדת פרישות מעולם הזה, השיחה בטילה של יסוד הרוח נתקן ע"י מדת שתיקה, העפר והעצלות של יסוד העפר נתקן ע"י מדת שמחה תדירית בחלקו ובמדת הזריזות. וא"כ למה הרב לא הזכיר את דברי ס' שערי קדושה הנ"ל בההשיעורים על הארבע יסודות? יישר כחך להרב

תשובה

דברי מהרח"ו נכתבו באופן כללי וקצר עד למאוד. דבר והיפוכו, כגון: גאון - ענוה תאוה - פרישות עצבות - שמחה עצלות - זריזות

לעומת כך בסדרת דע את מדותיך - ארבעת היסודות, כל מהלך הדברים לפרק ולחלק כל כח לט"ז חלקים, ארמ"ע שבארמ"ע דפרטות בכל מדרגה ומדרגה. ומצד כך הקלקול נוגע בפרטות וכן התיקון בפרטות.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מהארכיון של שו"ת

נא לשמור על קדושת הגליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.295.1245

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

דרושים מתנדבים לכתוב שיעורי הרב. לפרטים נא ליצור קשר 053.319.7481 / info@bilvavi.net

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829